

**İnternet Alan Adları Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak UDRP Sistemi ve Başvuru
Şartı Olarak Kötü Niyet Unsuru**

I. Giriş

İnternet üzerinde her bir bilgisayar sadece kendisine özgü bir sayı dizisinden oluşan Internet Protocol (“IP”) adresleri ile tanımlanmaktadır. İnternet kullanıcıları ulaşmak istedikleri internet sitesine, alan adları sistemi sayesinde, öğrenilmesi ve hatırlanması oldukça güç olan bir sayı dizisinden oluşan IP adresleri yerine ilgili sitenin ismi ile veya benzer arama sözcükleri ile kolayca erişebilmektedir.¹ Zira alan adı, internet üzerindeki eşsiz sayı dizisi olan IP adreslerinin sayısal bir veri yerine eşsiz ve tanınan bir harf dizisinden oluşan ve hatırdaki kalıcı karşılığıdır. Bu sayede internet üzerinde IP numarası yerine herhangi bir internet sitesine alan adı ile kolayca erişim sağlanır.

Alan adlarının eşsiz olma özelliği gereği bir alan adı yalnızca tek bir bilgisayara karşılık gelmekte ve bu nedenle başka bir kişi tarafından kullanılamamaktadır. Bununla birlikte, herhangi bir alan adı çoğunlukla ilk başvuru yapan kişi tarafından başka bir şart aranmaksızın rahatlıkla alınabilmektedir. Böylece herhangi bir kişi kendi markası veya ismi ile bir alan adı tescil ettirebileceği gibi başka bir marka ve kişi ismi ile aynı veya bunlara oldukça benzer isimler ile alan adı tescil ettirebilmektedir. Bu durum ise alan adı sahipleri ve ilgili alan adı üzerinde hak sahipliği iddiası olan kişiler arasında uyuşmazlıklara neden olabilmektedir. Bu şekilde ortaya çıkan alan adı uyuşmazlıkları ve çözüm yolları, alan adlarının hukuk düzeninde

¹ Soysal, Tamer; “İnternet Alan Adlarının Korunması”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisansı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2004. s.28

marka, ticaret unvanı ve coğrafi işaret benzeri bir nitelik kazanması ve alan adlarının giderek artan ticari değeri ile birlikte oldukça önem kazanmıştır.²

İnternet alan adına ilişkin uyuşmazlıklar yerel mahkemelerde görülebileceği gibi alan adlarının tahsisi, ilgili düzenlemelerin yapılması, politikalarının belirlenmesi ve uyuşmazlık çözümleri alanlarında faaliyet gösteren uluslararası bir kurum olan Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (“ICANN”) tarafından alan adlarına özel olarak geliştirilen tahkim ile de çözüme kavuşturulabilmektedir. Günümüzde aşağıda açıklanacak olan birinci derece alan adları olan g-TLD, new g-TLD ve bazı cc-TLD’ler yönünden uygulanan söz konusu tahkim mekanizması, 1999 yılında *Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy* (Alan Adı Uyuşmazlıklarının Yeknesak Çözüm Politikası) (“UDRP”) kuralları ile ortaya çıkmıştır.³ Böylece ICANN akreditasyonuna sahip kayıt kuruluşları nezdinde kayıtlı alan adlarına ilişkin üçüncü kişiler tarafından alan adı sahibine karşı başvurulabilecek geleneksel yargılama süreçlerine alternatif olarak görece hızlı ve etkili bir çözüm imkanı sunulmaktadır. ICANN, UDRP’ye ilişkin kuralları belirlemekle beraber alan adları tahkimini yürütmekle yetkili kuruluşları da belirlemektedir.⁴

Aşağıda, UDRP sistemi uyarınca tahkim başvuru şartlarından özellikle kötü niyet şartına ilişkin incelemelere ve onaylı tahkim mercilerinden biri olan *World Intellectual Property Organization*’ın (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü) (“WIPO”) yürüttüğü alan adı tahkim usulüne yer verilecektir.

² Dal, Seniha. “Türk Hukukunda İnternet Alan Adları (Domain Names) ve Bu Alandaki Son Gelişmeler.” Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, cilt 28, sayı I 2010, sf. 479–497., ikf.marmara.edu.tr/akademik/iib-dergisi/2010-yili-sayi-i/. s. 483-484

³ De Werra, Jacques. “Alternative Dispute Resolution Mechanisms for Solving Trademark Disputes (Mediation, UDRP, Arbitration)” *The Law and Practice of Trademark Transactions : a Global and Local Outlook*. Cheltenham : Edward Elgar Publishing Ltd, 2016. s. 293-322

⁴ Onaylı tahkim mercileri için bakınız: <https://www.icann.org/resources/pages/providers-6d-2012-02-25-en>

II. Alan Adı ve Alan Adı Değişikliği, Terkini veya Devrinin Gerçekleştirilmesi

Alan adları birinci derece ve ikinci derece alan adı olmak üzere ve birinci derece alan adları ise başlıca gTLD (Jenerik Birinci Derece Alan Adı) ve ccTLD (Ülke Kodu Birinci Derece alan Adı) olmak üzere ikiye ayrılır. Örnek olarak, <http://www.yazicihukukburosusu.com/> adresinde, “yazicihukukburosusu” ikinci derece alan adı, “.com” ise jenerik birinci derece alan adıdır. gTLD’lerin başlıcaları “.com, .edu, .gov, .int, .mil, .net, .org” adlarıdır. Son yıllarda alan adlarına olan ihtiyacın artması ile ICANN tarafından “new gTLD”ler düzenlenmiştir. gTLD ve new gTLD alan adlarının kaydı ICANN akreditasyonuna sahip kayıt kuruluşları aracılığı ile gerçekleştirilmektedir.

Birinci derece alan adlarından gTLD, new gTLD ve bazı cc-TLD’ler kapsamındaki herhangi bir alan adının terkini, değişikliği veya devri ICANN tarafından belirlenen kurallar uyarınca sağlanmaktadır. Bu kapsamda alan adı sahibinin isteği veya bir uyuşmazlık neticesinde alan adları değiştirilebilir, devredilebilir veya terkin edilebilir. Fakat, ICANN bir alan adının terkin, devir veya değişikliğini yalnızca aşağıda sayılan üç durumunda gerçekleştirilmesini kabul etmektedir;

- Alan adı sahibi veya alan adı sahibinin yetki verdiği kişi tarafından bu yönde bir talepte bulunulması,
- Yetkili bir mahkeme veya tahkim kararı bulunması, veya
- UDRP tahkim kararı bulunması.⁶

Görüleceği üzere, ICANN tarafından yalnızca UDRP kararları değil yetkili bir mahkeme veya UDRP harici bir tahkim kurulu kararı da uygulanabilecek ise de UDRP’nin sonuçlanma süresi

⁵ Kayıt kuruluşlarının listesi için bakınız: <https://www.icann.org/registrar-reports/accredited-list.html>

⁶ “Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.” Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy - ICANN, www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en.

ve tahkim kurumlarının uzmanlık ve birikimleri göz önünde bulundurulduğunda alan adı uyuşmazlıklarında UDRP'nin tercih edilmesi faydalı olabilecektir.⁷

III. WIPO Nezdinde UDRP Sistemi

UDRP uyarınca alan adı tahkimi yalnızca UDRP başvuru şartlarını sağlayan durumlarda, alan adı üzerinde hak iddia eden veya alan adı ile hak ihlaline uğrayan üçüncü kişiler tarafından alan adı sahibine karşı başvurulabilecek bir yöntemdir ve UDRP yalnızca terkin veya devir yönünde karar verebilir.⁸ UDRP kuralları, her kayıt kuruluşu tarafından ICANN nezdinde onaylanabilmeleri için ve aynı zamanda kayıt kuruluşlarının hizmet sağladıkları tüm alan adı sahiplerince de alan adı kaydı sırasında kabul edilmektedir. Bu nedenle, tüm kayıt kuruluşları ile alan adı sahipleri bu kurallar ile bağlı olmakta ve kendilerine yönelik bir tahkim süreci başlatılması halinde de bu tahkime katılmakla ve kurallara uymakla yükümlü olmaktadır.⁹

ICANN tarafından belirlenen onaylı tahkim mercileri ICANN'den aldıkları yetki ile alan adı tahkimini, ICANN tarafından kabul edilen *Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy* (Alan Adı Uyuşmazlıklarının Yeknesak Çözüm Politikaları için Usul Kuralları) ("RUDRP")'ye uygun olarak yürütür. Onaylı tahkim mercileri ICANN'in belirlediği kurallarla bağlı olmakla birlikte bu kurallarla çelişmemesi kaydıyla tahkim usulü ve sürecine ilişkin kendi ek kurallarını oluştururlar.

A. Başvuru Şartları

RUDRP'de belirtildiği üzere aşağıdaki şartların gerçekleşmesi şartı ile UDRP tahkimine başvurulabilecektir;

⁷ Soysal. *İnternet Alan Adlarının Korunması*. s. 97-98

⁸ De Werra. sf. 298

⁹ De Werra. s. 297

- i) İnternet alan adının ticari bir marka veya hizmet markası ile aynı veya iltibasa mahal verecek şekilde benzer olması (4.a.i),
- ii) İnternet alan adı sahibinin alan adı üzerinde herhangi bir hakkının veya haklı menfaatinin olmaması (4.a.ii),
- iii) İnternet alan adının kötü niyetli olarak tescil edilmesi ve kullanılması (4.a.iii).

Yukarıda sayılan şartlar yönünden ispat külfeti başvuranın üzerinde olup başvuran lehine karar verilebilmesi için sayılan üç şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Şartlardan birinin dahi oluşmaması halinde başvuran lehine karar verilerek terkin veya devir gerçekleştirilemeyecektir.

Belirtmek gerekir ki, UDRP kapsamında uyuşmazlık çözümüne başvurulabilmesi için alan adının tescilli bir marka olması ispat kolaylığı sağlamakla beraber tahkime gidilen alan adının başvuru şartlarından yukarıda belirtilen 4.a.i bendinde belirtilen şartı sağlaması için tescilli bir marka olması şartı aranmamaktadır.¹⁰ Bununla paralel olarak, 4.a.i ve 4.a.ii şartları bakımından markanın tescilinin, alan adı tescilinden önce veya sonra yapılmış olması da bu duruma bir engel teşkil etmemektedir¹¹. Fakat bu gibi durumlar kötü niyetin varlığının ispatı yönünden ek bir zorluk teşkil etmekte ve muhtelif kararlarda ilk iki şartın sağlandığı kabul edilse de kötü niyet şartının ispatlanamadığı gerekçesiyle red kararı verilebilmektedir.

1. Alan Adının Kötü Niyetle Tescil ve Kullanımı Hakkında

UDRP kurallarının 4.b. maddesinde, 4.a.iii bendine yönelik kötü niyete ilişkin olarak aşağıdaki örneklere yer verilmiştir;

¹⁰ Soysal, Tamer. “İnternet Alan Adları Sistemi ve Tahkim Kuruluşlarının UDRP Kurallarına Göre Verdikleri Kararlara Eleştirel Bir Yaklaşım – 2*.” Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, cilt 22, 2007/1, s. 439–463.

¹¹ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Stonegate 48 Limited and Wayne Mark Rooney v. Huw Marshall. no. D2006-0916 6 Oct. 2016. www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2006/d2006-0916.html

- i) İnternet alan adının; davacıya, ticari marka veya hizmet markası sahibine veya davacının rekabette bulunduğu kimseye, alan adının belgelenmiş tescil masraflarını aşan önemli miktardaki bir meblağ karşılığında esasen satma, kiralama veya sair şekilde devretme amacıyla tescil veya elde edilmiş olması; veya
- ii) Alan adı başvurusunun, ticari marka veya hizmet markası sahibinin markasını alan adında kullanmasını engellemek amacıyla yapılmış ve bunu yaparken ticari gaye ile hareket edilmiş olması; veya
- iii) Alan adı başvurusunun esasen ticari rakiplerin işlerine zarar vermek amacıyla yapılması; veya
- iv) Alan adını kullanarak, ticari kazanç temin etmek gayesiyle, davalının markası ile kaynak, sponsorluk, ilişki veya web sitesinde ürün veya hizmetin tavsiyesi noktalarında karışıklık meydana getirmek suretiyle, internet kullanıcılarını kendi web sitesine veya başka bir siteye, kasten çekmek

UDRP 4.b maddesinde, yukarıda sunulan örneklerin sınırlı sayıda olmadığı belirtilmiştir.¹² Bu nedenle, başvuran tarafından ispatı halinde farklı durumların da kötü niyetli tescil ve kullanım olarak kabul edilmesi mümkündür.

2. WIPO Kararları Ekseninde Alan Adının Kötü Niyetle Tescil ve Kullanımı Şartı

a. Tescil ve Kullanımının Her İkisinin de Kötü Niyetle Yapılması

4.a.iii bendi uyarınca alan adının kötü niyetle tescil edilip aynı zamanda kötü niyetle kullanılıyor olması gerekmektedir. WIPO örnek çoğu kararında, kötü niyetli kullanım yönünde emare olmasına rağmen tescilin kötü niyetli yapılmış olmaması nedeniyle davayı

¹² WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Home Interiors & Gifts, Inc. v. Home Interiors. no. D2000-0010, 7 Mar. 2000. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-0010.html>

reddetmiştir.¹³ Buna karşılık alan adının kötü niyetle tescilinin kabulü halinde alan adının aktif kullanımı aranmamakta ve pasif alan adlarının 4.a.iii şartını sağladığı kabul edilmektedir.¹⁴ Bazı durumlarda ise başlangıçta kötü niyetle tescil edilmemiş olsa dahi kötü niyetle kullanımın geriye dönük olarak kötü niyetle tescili de doğurabileceği kabul edilmektedir.¹⁵ Söz konusu kabul, alan adı tescili sırasında alan adı sahiplerinin kabul etmekle yükümlü oldukları UDRP kurallarında yer alan beyan ve taahhütlerin ihlaline ve aynı zamanda yukarıda yer alan 4.b.iv maddesine dayandırılmaktadır.¹⁶ Fakat aksi yönde, iyi niyetle yapılmış bir tescilin zaman içerisinde farklı olaylarla kötü niyetle yapılmış bir tescil gibi kabul edilemeyeceğini savunan bir çok karar olduğu ve tahkim kurullarının UDRP kapsamını genişletmemek amacıyla bu kabulden kaçındıkları göz önünde bulundurulduğunda bu hususta somut olaya göre değerlendirme yaparak farklı sonuçlara varılabileceği söylenebilir.¹⁷

i. Alan Adı Kaydının Yenilenmesi Durumunda (Renewal)

Alan adı kaydının yenilenmesi, yeni bir tescil olarak kabul edilmemekte ve alan adı kaydının yenilenmesi halinde yenileme sırasında kötü niyetli olunması ve kötü niyetle kullanılmaya devam edilmesi WIPO kararlarında kötü niyetle tescil ve kullanım şartının sağlandığının

¹³ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Digital Vision, Ltd. v. Advanced Chemill Systems. no. D2001-0827, 23 Sept. 2001. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2001/d2001-0827.html>

¹⁴ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. MADRID 2012, S.A. v. Scott Martin-MadridMan Websites. no. D2003-0598, 8 Oct. 2003. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2003/d2003-0598.html>, WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Telstra Corporation Limited v. Nuclear Marshmallows. no. D2000-0003, 18 Feb. 2000. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-0003.html>

¹⁵ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Octogen Pharmacal Company, Inc. v. Domains By Proxy, Inc. / Rich Sanders and Octogen e-Solutions. no. D2009-0786, 19 Aug. 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0786.html>

¹⁶ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Jappy GmbH v. Satoshi Shimoshita. no. D2010-1001, 28 Sept. 2010. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/text.jsp?case=D2010-1001>

¹⁷ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Teradyne, Inc. v. 4Tel Technology. no. D2000-0026, 9 May 2000. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-0026.html>

kabulü için yeterli olmamaktadır.¹⁸ Fakat aksi yönde, yenileme tarihinden önce kötü niyetle kullanıma başlanılmış olması ve kötü niyetle kullanılırken yenilemesi ve kötü niyetle kullanımın devamının sağlanması durumunda kötü niyet şartının gerçekleştiği bazı kararlarda kabul edilmiştir.¹⁹

ii. Alan Adı Sahibinin Değişmesi Durumunda

AMPO, S. COOP v. Contactprivacy.com, Taeho Kim, Philippine isimli, D2009-0177 numaralı kararda alan adının ilk sahibinin davranışlarının alan adının yeni sahibine atfedilemeyeceği belirtilerek alan adı sahipliğinin değişmesi yeni kayıt olarak kabul edilmiştir.²⁰

iii. Alan Adının Bilindiği Kabulü

UDRP kurallarında “*constructive notice*” veya benzeri kişilerin ihlali bildiğini kabule ilişkin tespitlere dayanak sağlayacak ilkelere yer verilmemiş olması nedeniyle kararlarda çoğunlukla alan adı sahibinin markadan haberdar olduğunun kabulü için başvuran tarafından ikna edici kanıtların sunulması gerekmektedir.²¹ Fakat sözlük anlamı olmayan marka isimleri, marka isimlerinin yüksek tanınırlık düzeyi ve internet ortamında yaygın kullanılıyor olması gibi durumlarda alan adı sahibinin, alan adını alırken markadan haberdar olduğu kabul edilerek

¹⁸ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Substance Abuse Management, Inc. v. Screen Actors Modesl [Sic] International, Inc. (SAMI). no. D2001-0782, 14 Aug. 2001. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2001/d2001-0782.html>, WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Weatherall Green & Smith v. Everymedia.Com. no. D2000-1528, 19 Feb. 2001. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-1528.html>

¹⁹ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Eastman Sporto Group LLC v. Jim and Kenny. no. D2009-1688, 1 Mar. 2010. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-1688.html>

²⁰ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. AMPO, S. COOP v. Contactprivacy.Com, Taeho Kim, Philippine. no. D2009-0177, 3 Apr. 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0177.html>

²¹ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Kellwood Company v. Onesies Corporation. no. D2008-1172, 22 Sept. 2008. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2008/d2008-1172.html>, WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Factory Mutual Insurance Company v. Valuable Web Names. no. D2008-1014, 19 Aug. 2008. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2008/d2008-1014.html>

kötü niyet iddiası kabul edilebilmektedir.²² Ek olarak, birçok kararda alan adı sahibi ile marka hakkı sahibinin her ikisinin de aynı ülkede yerleşik olmaları halinde ilgili hukuk uygulanarak, yerel hukuk uyarınca marka haklarından haberdar olduğu kabul ediliyor ise ihlal gerçekleşmiş kabul edilebilmektedir.²³

Özellikle otomatik bir sistem ile birden çok alan adı alan kişilerin herhangi bir hak ihlaline neden olup olmadıkları hususunda araştırma yapmaması, alan adı sahibinin özellikle sözlük anlamı olmayan bir alan adını alırken araştırma yapmayı ihmal etmesi veya araştırma neticesinde marka ihlaline neden olduğunu bilerek kasten ilgili alan adını alması (*willful blindness*) bazı kararlarda kötü niyetin varlığı yönünde karine olarak kabul edilmektedir.²⁴ Fakat bu noktada geniş çaplı bir araştırma yapma yükümlülüğü yerine basit bir araştırma ile örneğin basit bir google araştırması ile fark edilebilecek markalar söz konusu olmaktadır. Fakat bu yorum daha çok tecrübeli alan adı alıcıları veya alan adı ticareti yapan kişiler yönünden ve sektörde kullanılan, bilinen veya sektörü tanımlayıcı olan alan adları haricinde uygulanmaktadır.²⁵

iv. Alan Adı Tescilinin Başvuru Konusu Marka Tescilinden Önce Olması Durumunda

Yukarıda açıklandığı üzere markanın tescilli olması veya tescilinin alan adı tescilinden sonra yapılmış olması 4.a.i ve 4.a.ii bendleri yönünden bir engel teşkil etmezken WIPO tahkimlerinde genel kabul edilen görüş söz konusu durumun kötü niyetin gerçekleşmediğinin

²² WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. The Gap, Inc. v. Deng Youqian. no. D2009-0113, 23 Mar. 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0113.html>

²³ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Kate Spade, LLC v. Darmstadter Designs. no. D2001-1384, 3 Jan. 2002. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2001/d2001-1384.html>

²⁴ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Compart AG v. Compart.Com / Vertical Axis, Inc. no. D2009-0462, 9 July 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0462.html>

²⁵ WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. The Law Society v. RareNames WebReg / RareNames, Inc. no. D2009-0720, 6 Aug. 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0720.html> , WIPO Arbitration and Mediation Center Administrative Panel. Aspen Holdings Inc. v. Rick Natsch, Potrero Media Corporation. no. D2009-0776, 20 Aug. 2009. <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0776.html>

kabulünü gerektireceği yönündedir. Fakat bazı özel durumların varlığı halinde, genel görüşün aksine marka tescilinin alan adı tescilinden sonraki bir tarihte gerçekleşmesine rağmen kötü niyetin kabul edilebileceği belirtilmiştir.²⁶ Özel durumlara örnek olarak tanınmış bir ürün ismi olup alan adı sahibinin üründen haberdar olması veya alan adı sahibinin hakkı ihlal edilen kişinin eski çalışanı veya iş ortağı olup söz konusu isimden yararlanmak istemesi gibi durumlar sayılabilir.

B. WIPO Nezdinde UDRP Başvuru Süreci

UDRP'ye ilişkin başvuru ve usule ilişkin temel çerçeve RUDRP ile belirlenmiş olup tahkime yetkili her kurum RUDRP'ye aykırı olmamak koşuluyla kendine özgü ek kurallar belirleyebilir. Başvuru, RUDRP ve WIPO Ek Kuralları uyarınca, kapak sayfası²⁷ ve tüm ekleri elektronik posta veya WIPO'nun elektronik başvuru sistemi aracılığı ile sunulmalı ve ilgili kurallarda sayılan i) başvuruda şikayette bulunanın adı, iletişim bilgileri, kendi adına hareket etmeye yetkili kişilere ilişkin bilgi, ii) iletişimde bulunulacak kişi ve tercih edilen iletişim aracına ilişkin bilgi, iii) hakem sayısı (1 veya 3) yönündeki tercih ve eğer üç hakemli kurul isteniyorsa hakemlerden birinin içlerinden seçileceği tahkime yetkili kurumun listesinden üç aday hakemi, iv) alan adı sahibinin adı ve iletişim bilgisine ilişkin elinde bulunan her türlü bilgiyi, v) uyuşmazlığa konu alan adı/adlarının kayıtlı olduğu kayıt kuruluşunu, vi) Alan adı ile ihlal edilen marka ve markalar kapsamında sunulan hizmete ilişkin bilgi ve açıklamaları, vii) uyuşmazlığa ilişkin Ek Kurallarda belirlenen sayfa/kelime sayısı ile sınırlı olarak UDRP kuralları uyarınca iddia ve taleplerini, talep edilen istemi, şikayete konu alan adına ilişkin sonuçlanmış veya yürütülmekte olan herhangi bir yasal süreç varsa buna ilişkin bilgi gibi hususları içermelidir. Başvuru dilekçesi, dilekçeye başvuranın

²⁶ "WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition ("WIPO Jurisprudential Overview 3.0")." WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition, ("WIPO Jurisprudential Overview 3.0"), <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview3.0/#item38>.

²⁷ WIPO Transmittal Cover Sheet için bakınız: http://www.wipo.int/amc/en/domains/complainant/new_coversheet.html

şikayetinın yalnızca alan adı sahibine yönelik bir talep içerdığı ve sunduğu bilgilerin kendi bilgisi dahilinde doğru olduğu ve iyi niyetle hareket ettiğine ilişkin bir beyan eklenerek başvuru sahibi veya yetkili kişi tarafından imzalanmalıdır.²⁸

C. Başvuru Sonrası İşlemler ve Cevap

RUDRP kuralları uyarınca, başvuru üzerine tahkim kurumu, kayıt kuruluşuna başvuruya ilişkin teyit talebi ile talebin tebliğinden itibaren iki gün içerisinde alan adının kilitlenmesi talebini (request to lock the domain name) iletir²⁹. Kayıt kuruluşuna teyit talebinin ulaşmasından itibaren iki gün içerisinde tahkim kurumu tarafından istenen belgeler sunulmalı ve kilitleme işlemi gerçekleştirilmelidir. Kayıt kuruluşu, kilitleme işlemi gerçekleştirilmeden alan adı sahibini tahkim sürecine dair bilgilendiremez. Bu süreçten biraz farklı olarak WIPO tahkiminde başvuran, başvurusunun tüm ekleri ile birlikte bir kopyasını başvuru yaptığı tarihte kayıt kuruluşuna iletmelidir.

Tahkim kurumu başvuruyu UDRP ve RUDRP kurallarına uygunluğu yönünden inceler ve uygun bulunması halinde başvuran tarafından başvuru ücretinin ödenmesini izleyen üç gün içerisinde (RUDRP uyarınca ücretin ödenmesinden itibaren üç gün olan bu süre WIPO kurallarında başvurunun alınmasından itibaren 5 gün olarak düzenlenmiştir) ekleri ile birlikte alan adı sahibine yazılı olarak bildirimde bulunur. Başvuruların uygun bulunmaması halinde başvuranlara derhal eksikliklere ilişkin bilgilendirme yapılır. Beş gün içerisinde eksikliklerin tamamlanmaması halinde başvuru geçersiz sayılır. Başvurunun geçersiz sayılması veya

²⁸ "Complainant agrees that its claims and remedies concerning the registration of the domain name, the dispute, or the dispute's resolution shall be solely against the domain-name holder and waives all such claims and remedies against (a) the dispute-resolution provider and panelists, except in the case of deliberate wrongdoing, (b) the registrar, (c) the registry administrator, and (d) the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, as well as their directors, officers, employees, and agents."

"Complainant certifies that the information contained in this Complaint is to the best of Complainant's knowledge complete and accurate, that this Complaint is not being presented for any improper purpose, such as to harass, and that the assertions in this Complaint are warranted under these Rules and under applicable law, as it now exists or as it may be extended by a good-faith and reasonable argument."

²⁹ "Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules")." Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules") - ICANN, www.icann.org/resources/pages/udrp-rules-2015-03-11-en/#8.

başvuranın kendi isteği ile başvurusunu geri çekmesi halinde tahkim kurumu durumu kayıt kuruluşuna bildirir ve bu bildirim tebliğini izleyen bir gün içerisinde alan adı kilitlemesi kaldırılır.

İlk ödemesi yapılmayan başvurulara ilişkin tahkim kurumu tarafından ilgili ödeme yapılana kadar hiçbir işlem gerçekleştirilmemekle birlikte başvurunun tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde söz konusu ödeme yapılmadığı takdirde başvuru geçersiz kabul edilir.

Tahkim başvurusunun alan adı sahibine iletildiği gün tahkimin başlangıç tarihi olarak kabul edilir ve alan adı sahibi bu tarihten itibaren yirmi gün içerisinde tahkim kurumuna cevabını sunmalıdır. Alan adı sahibinin talep etmesi halinde dört günlük ek süre verilir. Talep halinde verilecek dört günlük ek süreye ilave olarak cevap verenin ek süre isteme imkanı bulunmakta olup ayrıca tarafların anlaşması ve tahkim kurumunun kabulü ile sürenin uzatılması da mümkündür. Cevap veren alan adı sahibi, başvuranın hakem sayısı ile bağlı kalmaksızın cevabında tek veya üç hakemli tahkim kuruluna dair tercihini ve üç hakemli kurul istemesi halinde adaylarını belirtir. Cevap verilmemesi halinde istisnai durumlar haricinde tahkim kurulu, başvuruyu şikayet üzerinden değerlendirerek karara bağlar.

D. Tahkim Kurulunun Atanması ve Tahkime İlişkin Diğer Hususlar

Tarafların her ikisinin de tek hakem yönünde tercih yapmış olması durumunda tahkim kurumu, cevabın sunulmasını veya bunun için gerekli sürenin dolmasını izleyen beş gün içerisinde hakem listesinden bir hakemi görevlendirir. Tahkim ücreti kural olarak başvuru sahibince ödenir. Taraflardan biri veya her ikisi tarafından üç hakem tercihi yapıldıysa tahkim kurumu tarafından tarafların listesinden birer hakem olmak üzere toplam üç hakem görevlendirilir. Tahkim heyetinin üç hakemli olması yalnızca cevap veren alan adı sahibi tarafından talep edilmiş ise tahkim masrafları taraflar arasında eşit olarak paylaşılır. Hakem seçimine ilişkin ayrıntılı düzenlemeye RUDRP'nin 6(e) maddesinde yer verilmiştir. Hakem

kurulunun tespit edilmesi üzerine tahkim kurumu, hakemlere ve tahkim kararının verileceği güne ilişkin olarak tarafları bilgilendirir. Tahkim sırasında tarafların tahkim kurulu veya tahkim kurumu ile ikili iletişimde bulunması yasak olup her türlü iletişim tahkim kurumunun atayacağı olay yöneticisi aracılığı ile gerçekleştirilecektir.

Hakemlerin bağımsız ve tarafsız olması gerekmektedir. Bağımsızlık ve tarafsızlığına şüphe düşürebilecek herhangi bir durumun var olması veya tahkim sırasında meydana gelmesi halinde hakemler derhal tahkim kurumuna durumu bildirir. Bildirim üzerine yeni hakem ataması yapıp yapılmayacağına dair karar verme yetkisi tahkim kurumundadır.

Tahkim dili alan adı sahibinin alan adını alırken alan adı kayıt kuruluşu ile yapmış olduğu kayıt anlaşmasının dili olacaktır fakat tahkim kurulun farklı bir dil belirleme yetkisi bulunmaktadır. Kural olarak, tahkim, kurul aksini belirlemedikçe duruşma yapılmaksızın yürütülür.

Taraflar, tahkim sırasında uzlaşma yönünde bir karar alırlarsa bu kararlarını tahkim kurumuna bildirmeli üzerine tahkim askıya alınır ve anlaşmaya varılması üzerine tahkim süreci sona erdirilir. Tahkimden önce veya tahkim sırasında taraflar alan adına ilişkin herhangi bir yasal işlem başlatmış olmaları halinde tahkim kurulunu ilgili sürece ilişkin bilgilendirmekle yükümlü olup bu durumda tahkim kurulunun tahkim sürecini askıya alma veya sonlandırma yetkisi bulunmaktadır.

E. Tahkim Kararları

Üç hakemli tahkim kurullarında karar çoğunluk oyu ile alınır. Varsa karara katılmayan hakemlerin karşı oy yazısı karara eklenmelidir. Kural olarak, tahkim kurulu başvurudan itibaren on dört gün içerisinde hakemlerin isimlerini ve karar tarihini içerir gerekçelendirilmiş kararını tahkim kurumuna iletmelidir. Tahkim kurumu kararın kendisine tebliğinden itibaren

üç gün içerisinde kararı taraflara, ICANN'e ve kayıt kuruluşuna iletir. Kayıt kuruluşu ise kararın tebliğinden itibaren üç gün içerisinde kararın uygulanacağı günü taraflara, tahkim kurumuna ve ICANN'e bildirir. ICANN, tahkim kararlarının kendisine ulaşmasından itibaren on gün içerisinde alan adı sahibi tarafından herhangi bir mahkemede dava açıldığına dair bir belge sunulmaz ise on günlük sürenin sonunda tahkim kararını uygular. Bahsedilen on günlük süre içerisinde dava açıldığına dair belge sunulduğunda ise davanın alan adı sahibi aleyhine sonuçlandığına veya tarafların anlaşığına dair ikna edici belge sunulmadıkça ICANN herhangi bir işlem yapmamaktadır.

Tahkim kurulu aksine hükmetmedikçe kararlar ve kararın uygulama tarihi kamuya açık bir internet sitesinde yayınlanır. Bununla birlikte, başvurunun kötü niyetle yapıldığına karar verilmesi halinde karar veya kararın kötü niyetli başvuruya ilişkin kısmı her halde kamuya açık bir platformda yayınlanır.

IV. Sonuç

İnternet alan adlarının eşsiz olması gereği ve tahsislerinde temel olarak ilk başvuru sahibine ilk hizmet esası (*first come-first served*) uyarınca herhangi bir ilişik şartı aranmaksızın başvuru sahibine dilediği alan adının sağlanması sonucu alan adı sahipleri ile alan adı üzerinde hak sahibi olduğu veya alan adının herhangi bir hakkına tecvüz ettiği iddiasında bulunan kişiler arasında uyuşmazlıklar ortaya çıkmaktadır.³⁰ Alan adlarına ilişkin uyuşmazlıkları için ICANN tarafından etkin ve hızlı bir çözüm yöntemi amaçlanmış ve böylece etkin ve hızlı çözüme yönelik olarak UDRP ve RUDRP kuralları oluşturulmuştur.

UDRP kapsamına giren alan adı uyuşmazlıkları gerek yerel mahkemelerde gerekse arabuluculuk veya cc-TLD'ler bakımından ilgili ülkenin benimsediği tahkim yolu gibi

³⁰ Soysal, Tamer; "İnternet Alan Adlarının Korunması", s. 69

alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri ile çözülebilmektedir.³¹ Fakat UDRP kapsamında yetkilendirilen kuruluşların günümüze kadar çözüme ulaştırdığı uyuşmazlık sayısı, bu kuruluşların uluslararası alanda konuya ilişkin uzmanlıkları ve özellikle yerel bir mahkemede görülen dava sürecinin alacağı süre dikkate alındığında UDRP kapsamında giren alan adı uyuşmazlıklarının ICANN tarafından yetkilendirilmiş tahkim kurumları aracılığıyla kısa sürede neticelendirmesi önemli bir fark sağlamaktadır. Bu nedenle, özellikle internet kullanımının hızla artışı ve alan adlarının ticari hayatta buna paralel olarak kazandıkları önemi gözeten kişi ve kuruluşlar için UDRP tahkim sistemi tercih edilen bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olmuştur.

KAYNAKÇA

Alrawashdedh, Waddah. “Dispute Resolution Mechanisms and Trademark Cybersquatting In ccTLD, Old Style gTLD and New Style gTLD Systems Comparative Analysis of the US, EU and International Approaches.” doktori.bibl.u-szeged.hu/4093/2/Waddah_Alrawashdedh_Thesis.pdf.

Dal, Seniha. “Türk Hukukunda İnternet Alan Adları (Domain Names) ve Bu Alandaki Son Gelişmeler.” *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, vol. 28, 2010, pp. 479–497. *I*, ikf.marmara.edu.tr/akademik/iib-dergisi/2010-yili-sayi-i/.

De Werra, Jacques. “Alternative Dispute Resolution Mechanisms for Solving Trademark Disputes (Mediation, UDRP, Arbitration)” *The Law and Practice of Trademark Transactions : a Global and Local Outlook*. Cheltenham : Edward Elgar Publishing Ltd, 2016.

³¹ Alrawashdedh, Waddah. “Dispute Resolution Mechanisms and Trademark Cybersquatting In ccTLD, Old Style gTLD and New Style gTLD Systems Comparative Analysis of the US, EU and International Approaches.” doktori.bibl.u-szeged.hu/4093/2/Waddah_Alrawashdedh_Thesis.pdf. s. 10

“Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules").” *Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules") - ICANN*, www.icann.org/resources/pages/udrp-rules-2015-03-11-en/#8.

Soysal, Tamer; “İnternet Alan Adlarının Korunması”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisansı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2004.

Soysal, Tamer. “İnternet Alan Adları Sistemi Ve Tahkim Kuruluşlarının Udrp Kurallarına Göre Verdikleri Kararlara Eleştirel Bir Yaklaşım – 2*.” *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, vol. 22, 2007,

“Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.” Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy - ICANN, www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en.